

Almanacka 2012

med bilder från det gamla Malax

Almanackan är utgiven av **Malax museiförening r.f.** och **Lions Club Malax** Årgång 17.

Bygdegården i Köpingsgränden. Malax ungdomsförenings samlingshus Bygdegården invigdes 1922, då det ännu inte var helt färdigbyggt. Ritningarna har uppgjorts av Bröderna Udds byggnadskontor i Helsingfors. Byggnaden ovan är Malax uf:s andra föreningshus. Det första byggdes 1897 och stod på andra sidan vägen mitt emot nuvarande hus. Stockarna från det gamla huset är väggar i nuvarande Bygdegårdens festsal. Som känt grundades Malax uf redan år 1888. – Foto O.E.Lång. Malax museiförening; skanning 2011 från Gerda Liljeroos bildsamling i museiföreningens ägo.

Aminne, Malax

Aanacko 2012

Almanackan 2012, med bilder och texter från det gamla (primär-) Malax, är den 17:e i ordningen som utges av Malax museiförening och Lions Club Malax. Bilder och texter torde ge lärdom och eftertanke för framtiden.

Förutom svartvita månadsbilder presenteras varje månad en liten bild i färg, som anknyter till årstid eller museiverksamhet på något sätt. Nytt är årets "kom-ihåg-tider" för museiföreningens evenemang och museernas öppethållningstider.

Redaktionen tackar för bildförslag för *Aanacko*. Föreslagna bilder som inte rymts med kan bli aktuella ett nytt år.

Ett Gott År 2012 tillönskas alla! Tack till annonsörerna för gott stöd! Annonserna görs även i år enhetligt i svartvit form för att mera framhäva "den kulturella delen" och för att *Aanacko* inte ska bli för färgbrokig. Inkomna medel

av försäljningen går till välgörande ändamål i Lions Clubs regi och till museiföreningens kulturverksamhet.

Lions Club Malax Malax museiförening

Ansvariga utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax rf. *Almanackans innehåll och utformning:* Karl-Gustav Dahlsten (månadstexter), Nina Falk (vissa färgbilder; kalendergranskning, korrektur), Britt-Helen Flemming (kalendergranskning), Kent Herrgård och Martin Smedback (annonser, distribution), samt Göran Strömfors (sammansättning, layout, färgbilder om ej annat namn nämns).

Fjölårets Aanacko-bilder

Inga rättelser eller tillägg har emottagits från allmänheten beträffande bildtexterna i *Aanacko* 2011.

Aanacko-bilderna 2012

Har du kompletterande uppgifter om årets månadsbilder (namn på personer o.dyl.)? Kontakta i så fall Malax museiförening/Nina Falk, email: nina_falk@hotmail.com eller tel. 050-3003234. Bland uppgiftslämnare utlottas tre exemplar av *Aanacko* 2013!

Julgator
med julgranar i lyktstolparna iordningställs
ärligen i Ytter- och Övermalax av Lions Club Malax.

Bilden visar julgatan i Köpingsgränden år 2010.

Gelbgjutarna Svedberg i Malax

På **Malax kyrkogård** står en gravsten över Gelbgjutaren Matts Mattsson Svedberg (1847–1909) och hustrun Beata Lovisa (1850–1931). De var min farmors föräldrar.

Även Matts Mattssons far, Matts Eliasson Svedberg (1812–55) var gelbgjutare. Hans gravvård finns inte kvar, ej heller några porträttbilder.

Ordet gelbgjutare syftar på gulmetall, d.v.s. mässing.

Matts Svedberg d.ä.

För 200 år sedan föddes alltså bondsonen Matts Eliasson Svedberg. Ingen-ting säkert är känt om varför han blev intresserad av gjutkonst, men det finns en muntlig släkttradition, enligt vilken han skulle ha inspirerats av en kopparslagare i Vasa. Denne lär, eventuellt påverkad av starka drycker, ha drömt om helvetet upplyst av säregna ljuskronor. Sedermera hade mannen försökt efterlikna dessa i sitt hantverk.

Hur som helst hade det hos den unge Svedberg väckts ett intresse för gjutaryrket. Han bodde några år i Vasa (1823–27), vistades möjligen tidvis i Sverige. Det må ha varit under dessa år han lärde sig att gjuta metall.

Från denna tid finns en anekdot bevarad. Matts var gesäll på ett gjuteri. Han kröp en gång in i en gjutugn för litet extra studier eller industrispionage. Men när ägaren såg hans mässingsbeslagna klackar, blev han bortkörd.

På 1830-talet var Matts Svedberg redo att starta ett eget gjuteri i Malax. Detta kombinerat med lantbruket på hemgården, som han må ha övertagit efter faderns död 1841. (En äldre bror Marcus hade en gård i Johannesdal i Pörtom.)

Svedberg byggde ett bostadshus i två våningar vid Mattlarsvägen och en verkstadsbyggnad med fyra rum för gjuteriet. I ett rum göts större och mindre föremål, från vällinglockor och takkronor till koskällor, hästbjällror

och psalmboksspännen. Mässing (koppar och zink) smältes i deglar av olika storlek.

I det bortersta rummet göts de stora kyrkklockorna av brons (koppar och tenn), som smältes i masugnar. Gjutformen av lera och sand var nedgrävd i marken.

En anekdot berättar, att vid en klockgjutning smältmassan höll på att ta slut. Svedberg sprang då till prästgården och plockade åt sig alla kopparkärl han fick tag på. Senare ersatte han naturligtvis prästgården med nya kärl.

Matts Svedberg göt flera kyrkklockor. Redan den första, 1846 till Jurva, omnämns med berömmande ord i Vasa Tidning 8.5.1847: "Klockan utmärker sig lika mycket genom sin rena klang som genom skönheten i dess former, och även de inskrifter, varmed den är försedd, har lyckats bättre än vanligtvis fallet är."

Senare samma år nämns i en tidningsnotis: "Under sommaren göts av bonden M.Svedberg i Malax en kyrkklocka om 47 lispund 9 skålpund för Vånå kyrka, vilket utfallit till församlingens fullkomliga belåtenhet. Klockans sköna och starka klang skall höras ända till Tavastehus."

Vånå är = Vanajavesi. Klockans vikt motsvarar drygt 403 kg. Det var alltså ganska stora pjäser som bonden Svedberg kunde leverera. – Tills vidare känner vi till fem kyrkklockor gjutna av Matts Eliasson Svedberg, nämligen: Jurva 1846, Vånå 1847, Storkyro 1850, Pörtom 1850, Gamla Vasa 1852. Det finns säkert flera.

I Åkerbloms *Korsholms historia* nämns, att efter Vasa brand 1852, då även kyrkan förstördes, uppsamlades av de nedsmälta kyrkklockorna 73 lispund 10 skålpund malm (nästan 625 kg), som överlämnades till M.Svedberg i Malax att gjuta en ny klocka av. Metallen hade blivit oren när de gamla klockorna smälte, men materialet räckte ändå till en klocka på 63 lispund = ca 535 kg.

Malax kyrka hade redan klockor och behövde alltså inte nya, fastän gjutaren fanns i byn. Däremot är tre av de stora ljuskronorna, som hänger i kyrkan, gjorda i Svedbergs gjuteri.

Svedberg må ha haft en förhållandevis storskalig gjuteri- och affärsverksamhet. En annons i Helsingfors Tidningar 1848 presenterar hans produktion. Han reste även ofta omkring i Österbotten i affärer.

En sådan resa blev hans bane. En natt i mars 1855 kom han död hem. D.v.s. hästen hittade hem på egen hand, men husbonden låg död i släden. Förmodligen hade han somnat och frusit ihjäl.

Detta innebar en katastrof för familjen. Det fanns bara två minderåriga söner hemma: Werner 13 år och Matts 8 år, vilka naturligtvis inte kunde ta ansvar för verksamheten. Gjuteriet gick på exekutiv auktion.

Äldsta sonen, Johan Adolf, 17 år vid faderns död, arbetade vid Nyköpings Mechaniska Verkstad i Sverige, efter studier i Vasa, Tammerfors och St. Petersburg. Han kunde (man vet inte när) resa hem till Malax och köpa tillbaka det Svedbergska gjuteriet. – Efter en tid i Sverige emigrerade ing. J.A.Svedberg sedermera till Amerika och arbetade för U.S. Navy i Washington, D.C.

En annan viktig person för gjuteriets fortsatta verksamhet må ha varit Anders Johan Hagman (1807–74), huvudgesäll och svåger till fru Svedberg. Han göt den tredje av svedbergstakkrönorna i Malax kyrka efter husbondens död. – Även andra produkter av Hagman är kända, t.ex. kandelabrar och ljusarmar samt siffror för nummertavlor i Solf kyrka, inköpta 1859–60 (enl. Rosenholms historik *Solf kyrka*).

Eftersom Hagman redan var en erfaren gelbgjutare, kan det mycket väl hända, att det var han som skolade upp pojkar Werner och Matts, eller slutförde den inläring som väl fadern redan hade börjat ge dem.

Werner övertog sedan gjuteriet, men dog redan vid ca 19 års ålder i lungshot. Matts var då ca 15 år och fick i sin tur ta över hanteringen.

Ing. J.A.Svedberg

Matts Svedberg d.y.

Matts Mattsson Svedberg och hustrun Beata Lovisa

Matts Mattsson Svedberg blev alltså andra generationens gelbgjutare i Malax. Verksamheten växte åter i omfattning och mångsidighet till vad den hade varit under faderns tid. Även nu är det fråga om allehanda ting: från mindre mässingsföremål som bjällror, vikter, mortlar, ljusstakar, koskällor, selkåpor m.m. till vällingklockor och stora kranar och ventiler. Bl.a. produkter till Hartmans och Visells järnbodar i Vasa samt ång- och vattenventiler för ångslupen *Vågen* som gick mellan Malax och Vasa.

Malax museiförening äger några saker från Svedbergs gjuteri, t.ex. vällingklockan på Westmansgårdens uthus på Brinken samt en monter med ett antal smärre mässingsföremål, de sistnämnda donerade av Linnea Riska (Svedbergsättling).

Vid Första Allmänna Finska Hemslojdsutställningen 1875 fick Matts Svedberg en bronsmedalj för ljusstakar och två diplom. Han fick även en

Annons i Helsingfors Tidningar nr 23, den 22.3.1848:

Sedan min metallgjutarewerkstad numera blifwit författ i det skick, att jag kan derstädes mottaga och utföra större arbeten, såväl nya, som till omgjutning inlemnade, för jag hos allmänheten rekommendera mig till gjutning och omgjutning af metallklockor om alla dimensioner från 1 skålpunds till 70 skeppunds wigt, större och mindre ljuskronor till kyrkor, äfvensom salskronor, mortlar, ljusstakar m. m. Priserna äro för klockor 40 kop. per skålpund; för kyrkkronor 2 Rub. och för salskronor 1 Rub. allt Silfwer för hwarje ljus m. m. Intyg öfwer dugligheten af de arbeten, som tillförene blifwit mig anförtrödda, kunna, om så önskas, af mig præsteras.

Mathias Svedberg
boende i Malax socken af Wasa län.

Sedan min metallgjutarewerkstad numera blifwit försatt i det skick, att jag kan derstädes mottaga och utföra större arbeten, såväl nya, som till omgjutning inlemnade, får jag hos allmänheten rekommendera mig till gjutning och omgjutning af metallklockor om alla dimensioner från 1 skålpunds till 70 skeppunds wigt, större och mindre ljuskronor till kyrkor, äfvensom salskronor, mortlar, ljusstakar m.m. Priserna äro för klockor 40 kop. per skålpund; för kyrkkronor 2 Rub. och för salskronor 1 Rub. allt Silfwer för hwarje ljus m.m. Intyg öfwer dugligheten af de arbeten, som tillförene blifwit mig anförtrödda, kunna, om så önskas, af mig præsteras.

Mathias Svedberg
boende i Malax socken af Wasa län.

1 skålpund = 425 g
1 lispund = 20 skålp. = 8,5 kg
1 skeppund = ?

distingerad kund: Kejsarinnan Maria Feodorovna köpte svedbergska bjällror. (En annan Malaxbo nämns f.ö. också bland pristagarna: Wilhelm Björkas fick silvermedalj för laggkärl.)

Endast en kyrkklocka gjuten av Matts Mattsson Svedberg är känd: till Bergö 1878. Då hade tydligen inga kyrkklockor gjutits på länge i Malax – det berättas att allt karlfolk i byn samlades som åskådare.

Gjuteriet fortsatte sin verksamhet, likaså familjens lantbruk – man hade en fäbod på Holsterbacken.

Svedberg byggde ett nytt bostadshus vid Mattlarsvägen för sin växande familj. Huset brann dock ned år 1903, men ersattes av ett nytt.

In på det nya århundradet blev emellertid Matts Svedberg sjuklig och avled år 1909. – Denna gång kunde inte gjuteriet fortsätta, då de två sönerna hade emigrerat till Amerika.

Emigrationen från Österbotten var ju som starkast kring 1900 och årtiondet därefter. Av Matts Svedberg d.y:s tio barn dog en son redan vid 9 års ålder; av de övriga emigrerade sju (fem döttrar och två söner) till USA under åren 1896–1909. Om dem skall berättas en annan gång.

Två döttrar Svedberg blev kvar i landet: Johanna i Malax samt Maria, som sedermera blev min farmor. – Änkan Beata Svedberg levde kvar i Malax och dog år 1931.

Sven Riska

Bilderna på denna sida ur Sven Riskas hemarkiv.

Klockan i Bergö kyrka

Januari 2012 – Torsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
52							1
1	2	3	4	5	6	7	8
2	9	10	11	12	13	14	15
3	16	17	18	19	20	21	22
4 5	23 30	24 31	25	26	27	28	29

Anteckningar

Calles Bröd & Conditori

Verkstadsvägen 3, Övermalax
Tfn 3470 277, fax 3470 428
e-mail: callesbrod@co.inet.fi

1 Nyårsdagen
6 Trettondagen
18 Böndagen
27 Minnesdagen för
förintelsens offer

Utgivare: Malax museiförening rf
och Lions Club Malax

Breidablick 1953–54. Vävning i Marthasalen i Bydegården. Sängöverkast, dukar och handdukar vävdes. Från vänster handarbetslärarinnan Adele Dahlsten, Ingrid Backholm (Molpe), Ulla Berts vid kaminen, Linda Lidman (Petalax) i vävstolen längst fram, Margit Forsback, Else-Maj Udd vid spinnrocken, samt Gunhild Snickars och Gunvor Dahlsten vid vävstolen till höger. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2010 från G. Lillthors bild.

Mars 2012 – Vårmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
9				1	2	3	4
10	5	6	7	8	9	10	11
11	12	13	14	15	16	17	18
12	19 	20	21	22	23	24	25
13	26	27	28	29	30 	31	

Anteckningar

- 8 Internat. kvinnodagen
- 19 Minna Canth-dagen, jämställdhetsdagen
- 20 Vårdagjämningen
- 25 Marie bebådelsedag
- Sommartiden börjar
- 30 Ålands demilitarisering och neutralisering

Utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax

PRECIS SOM VÅRT NAMN
VILL VI VARA LOKALA!

Vasa 320 8400
Övermalax 365 4304
050-557 5390

I Bydegårdens Marthasal finns fyra målningar från 1949 av konstnären Tauno Manninen. En av dem – *Låt oss göra hemmen varma* – visas här invid.

Fredmans buss. Chauffören Holger Orre (1923–1993) och konduktören Gunvor Dahlsten (f. 1936) vid busstationen i Närpes 1953. Holger var chaufför åt Karl och Gerda Fredman, vars bussar trafikerade Malax–Vasa och Vasa–Malax–Korsnäs–Närpes. – Okänd fotograf, anställd vid Närpes busstation; Malax museiförening; skanning 2011 från Viola Orres bild.

April 2012 – Gräsmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
13							1
14	2	3	4	5	6	7	8
15	9 	10	11	12	13	14	15
16	16	17	18	19	20	21	22
17 18	23 30	24	25	26	27 	28	29

Anteckningar

Procons
Smart Profiling

Rullformning av plåt, exenterpresslinjer, svetsavdelning. Ex. på produkter: skjutdörrsystem, kabeldragningskenor, cykelskärmar, stag, trådbockning. Mera information från vår webbsida: www.procons.fi Kontaktuppgifter: Leif Sandqvist

Två gamla påskkort ur Malax museiförenings samlingar i Hembygdsarkivet vid Brinkens museum.

- 1 Påsksöndag
- 6 Långfredagen
- 8 Påskdagen
- 9 Annandag påsk
- Mikael Agricola-dagen, finska språkets dag
- 27 Nationella veterandagen
- 29 Ålands flaggas dag

Utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax

Första maj 1944 på Smulterbacken i Vias. Längst fram från vänster: Klas Smulter, Kaj Hagner, Eva-Stina Lindgård. **Andra raden:** Ulla Österblad, Nils Sund, Else-Maj Sund och Anita Smulter. **Längst bak:** Alvar Lindgård, Greta Lindgård, Lizette Smulter, Ulla-Britt Lindgård, Ina Lindgård och Helena Lindgård. — Foto Viktor Lindgård. Malax museiförening; skanning 2010 från Ulla-Britt Ahlholms bild.

Maj 2012 – Blomstermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
18		1 	2	3	4	5	6
19	7	8	9 	10	11	12 	13
20	14	15	16	17	18	19	20
21	21	22	23	24	25	26	27
22	28	29	30	31			

Anteckningar

- 1 Första maj, valborgsdagen, det finländska arbetets dag
- 9 Europadagen
- 12 Snellmansdagen, finskhetens dag
- 13 Mors dag
- 17 Kristi himmelsfärdsdag
- 20 De stupades dag
- 27 Pingstdagen

Utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax

- värnar om kulturarvet

7 maj: årets talkoträffar börjar vid Brinkens museum, måndagar kl 18
10 maj: årets talkoträffar börjar vid Kvarkens båtmuseum, torsdagar kl 18
29 maj: Vandrings längs Järnåldersleden i Nissashaga, Storsjön, kl 18

39 skriftskolpojkar i Malax år 1925 (12 stycken saknas). Bilden tagen vid "den traditionella trappan" vid kyrkan dagen efter konfirmationen, då kyrkan städades. **Fr. v. i främsta raden:** Emil Rönnback, Elis Söderlund, Elis Nyqvist, Evert Röjdahl, Johannes Vidlöf, Gunnar Dahla; **andra raden:** Aaron Wahtera, Emil Fredman, Leander Engren, Erik Majors, Gunnar Engsbo, Valter Nordgren, Elis Silfver, Alfons Högfors; **tredje raden:** Einar Ahlstedt, Elis Svenns, Felix Holmqvist, Sigurd Ahlberg, Holger Bonns, Elmer Rönblom, Viktor Gullback; **fjärde raden:** Elmer Svarvar-Thure, Johannes Malmberg, Arvid Nygren, Jakob Fant, Arne Bonn, Uno Lindell, Alfred Dahlsten; **översta raden:** Gunnar Hagstrand, Uno Rätti (?), Alexander Långback, Henrik Söderlöf, August Lundfors, Runar Kronman, Evert Lindell (?), Harald Köping (?), Elis Löflund, Ivar Svedman, och Elis Sik (?). – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2011 för *Aanacko* från Karl-Gustaf Dahlstens bild.

Juni 2012 – Sommarmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
22					1	2	3
23	4 	5	6	7	8	9 	10
24	11	12	13	14	15	16	17
25	18	19	20	21	22	23 	24
26	25	26	27	28	29	30	

Anteckningar

- 4 Försvarets fanfest
- 5 Världsmiljödagen
- 9 Ålands självstyrelsedag
- 21 Sommarsolståndet
- 23 Midsommardagen, Finlands flaggas dag

16 juni: **Båtens dag**
vid Kvarkens båtmuseum
26 juni: Museerna öppnar för sommarsången

Utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax

BREDASTE SORTIMENTET I NEJDEN!
Byggmaterial
Järn & Inredning
Lantbruk
Livsmedel

K-LANTBRUK **stenco**
tfn. 020 7691 200 info@stenco.fi www.stenco.fi

Byggnaden "Tornet" i Övermalax revs 1973 i samband med en vägförbättring. Huset stod där vägkorsningen Havrasvägen-Långtået-Kråkbackvägen finns idag. I *Aanacko* år 1996 finns en annan bild på huset, med följande uppgifter: "Huset flyttades från *Finnsnickaris* i samband med nyskiftesregleringen i slutet av 1800-talet. Det ståtliga huset har inhytt många funktioner och människor under ett drygt sekel. Här bodde lantmätarna Kaarlo och Artturi Lönnbohm med sina familjer, och här startade Havras högre skola sin verksamhet den 26 september 1896. Johan och Hanna Stoor började sin affärsverksamhet här, och kronolänsman Georg Tidström bodde under många år med sin familj här. Huset var då samtidigt länsmanskansli." – Foto Ida Malmberg (eller Selma Boström?). Skanning 2011 för *Aanacko* från Malax museiförenings bild.

Augusti 2012 – Skördemånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
31			1	2	3	4	5
32	6	7	8	9	10	11	12
33	13	14	15	16	17	18	19
34	20	21	22	23	24	25	26
35	27	28	29	30	31		

Anteckningar

23 Röt månaden slutar

11 augusti: sista öppethållningsdag vid Brinkens museum
 12 augusti: sista öppethållningsdag vid Kvarkens båtmuseum
 12 augusti: **Blommornas dag** hålls vid Brinkens museum

Utgivare: Malax museiförening rf och Lions Club Malax

CNC svarvning, fräsning, svetsning
 CNC sorvaus, jyrsintä, hitsaus

www.nimetech.fi

NIMETECH Oy Ab
 Magasinvägen 5
 66100 MALAX - MAALAHTI
 ☎ (06) 365 1910
 Fax (06) 365 1912
 GSM 050 557 4820
 E-mail: niklas@nimetech.fi

NIKLAS SANDQVIST
 Företagare - Yrittäjä

Tröskning i Börängen 1943 hos Harald Herrgård. En ria i bakgrunden. Det var vanligt att man bytte arbeten med grannar, då det alltid behövdes fler personer än gårdsfolket. Det är troligen vete i säckarna. Fr.v. Lennart Siik, Linnea Almqvist, Elis Siik, Erik Herrgård, Helmi Almqvist och Harald Herrgård. Erik Herrgård har militärmössa, då han var hemma på permission. Det stadgades att en person i armén måste bära en klädespersedel under permissionstiden som bevis på att han var i armén. – Namnuppgifter av Harald Herrgård. – Okänd fotograf. Malax museiförening; skanning 2008 från Gun-Britt Björkstens bild.

September 2012 – Höstmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
35						1	2
36	3	4	5	6	7	8	9
37	10	11	12	13	14	15	16
38	17	18	19	20	21	22	23
39	24	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

5 Företagardagen
22 Höstdagjämningen
30 Mikaelidagen

9 september:
Europas byggnadsarvsdag/
Museiföreningens evenemang

Utgivare: Malax museiförening rf
och Lions Club Malax

**Malax Bageri
& Conditori Ab Oy**
Storängsvägen 89
66100 Malax
Tel/ Puh 06-3651504
gsm: 050-5939617
info@malaxbageri.fi
www.malaxbageri.fi

Oktober 2012 – *Slaktmånad*

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
40	1	2	3	4	5	6	7
41	8	9	10 	11	12	13	14
42	15	16	17	18	19	20	21
43	22	23	24 	25	26	27	28
44	29	30	31				

[illegible]

10 Aleksis Kivi-dagen,
den finska
litteraturens dag
24 FN-dagen
Böndagen
28 Sommartiden slutar

Utgivare: Malax museiförening rf
och Lions Club Malax

Interiör från ett hem, tidigt 1900-tal. Inget allmogehem var möblerat så här fint, men en person i högre ställning i samhället kunde ha det så här, även i Malax. Foto Ida Malmberg. Skanning 2011 för Aanacko från Malax museiförenings bild.

November 2012 – Vintermånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
44				1	2	3	4
45	5	6 	7	8	9	10	11
46	12	13	14	15	16	17	18
47	19	20	21	22	23	24	25
48	26	27	28	29	30		

Anteckningar

Den finlandssvenska och den svenskösterbottniska vimpeln

Aktia

Ortens äldsta bank

Övermalax – Yttermalax
0102475240 0102475250

Malax ådal – kulturlandskap på riksnivå

Enligt statsrådets principbeslut 1995 ingår ådalen Övermalax–Åminne som ett nationellt värdefullt landskapsområde, tillsammans med 156 andra områden i Finland. Bilden visar Smulterbacken i Vias sedd från Havras. I bildens mitt finns Malax å.

- 3 Alla helgons dag
- 6 Svenska dagen,
Gustav Adolfsdagen
- 11 Fars dag
- 20 Barnkonventionens dag
- 25 Domsöndagen

Utgivare: Malax museiförening rf
och Lions Club Malax

Jul i Hallonsulan hos Sigurd Nordströms familj julen 1953. I julgranen var det levande ljus och på väggen satt den gamla telefonen med telefonkatalogen fastsatt med ett band. Gamla plåtkakelugnen gav värme till rummet som fungerade som rum med matbord när familjen samlades, men var i vanliga fall sovrum. Personerna på bilden är från vänster Sigurd Nordström, Christer Nordström, Martin Malmsten, tomten Edvin Nordström och Kristina Malmsten med ryggen mot kameran. Foto: Edvin Nordström med kamerans självutlösare. Malax museiförening; skanning för *Aanacko* 2012 från Hjördis Malmstens bild.

December 2012 – Julmånad

	Måndag	Tisdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lördag	Söndag
48						1	2
49	3	4	5	6 	7	8 	9
50	10	11	12	13	14	15	16
51	17	18	19	20	21	22	23
52 1	24 31	25	26	27	28	29	30

Anteckningar

- 2 Första söndagen i advent
- 6 Självständighetsdagen
- 8 Sibeliusdagen,
- den finländska musikens dag
- 9 Andra söndagen i advent
- 13 Luciadagen
- 16 Tredje söndagen i advent
- 21 Vintersolståndet
- 23 Fjärde söndagen i advent
- 25 Juldagen
- 26 Annandag jul, Stefanidagen
- 28 Menlösa barns dag
- 31 Nyårsafton

Utgivare: Malax museiförening rf
och Lions Club Malax

Malax
Blomstercenter
Maalahden
Kukkacenter
(06) 365 1386

*Nu
tändas
tusen
juleljus*

...
(Gammalt julkort)

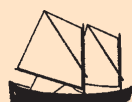

Allmogekultur - Museitradgärd - Textilier - Bruksbåtar från Österbotten - Fisketraditioner - Vandringsleder - Arkeologi - Kulturmiljö

Brinkens museum
Malax

Öppethållningstid: se <http://museum.malax.fi/index.html>

Kvarkens båtmuseum
Åminne

MALAX

Järnåldersleden, Storsjön
Fäbodstigen, Molapne

Stigarna, fäbodstugan och fähuset är öppna året om.

Besök museiområdena!

MUSEIFÖRENING rf

Välkommen 2012!

Bilderna fr.v.: pioner i Orregårdens trädgård vid Brinkens museum (foto Nina Falk), båt och vinternot i Kvarkens båtmuseum samt exkursion vid Järnåldersleden (foton Göran Strömfors).

ETIK

BETRAKTA Din dagliga gärning

som ett kall. Sköt det på sätt som skapar tillit och förtroende. Sträva efter att göra Ditt arbete framgångsrikt. Du må betinga Dig skälig ersättning för Din möda, men icke söka vinna orättmätiga fördelar.

KÖP icke Din framgång på en annans bekostnad. Var lojal mot Dina medmänniskor och ärlig mot Dig själv.

HANDLA alltid osjälviskt. Om tvekan uppstår beträffande riktigheten i Ditt handlingssätt, uppträd så mot Din nästa, som Du önskar att denne skulle uppträda mot Dig.

GÖR vänskap till ett mål, icke till ett medel. Sann vänskap fordrar ingenting för egen del och får aldrig göras beroende av ömsesidiga tjänster.

FULLGÖR Dina medborgerliga plikter. Var lojal mot Ditt land och Ditt samhälle i både ord och gärning.

BISTÅ Dina medmänniskor i deras svårigheter. De sörjande behöver Ditt deltagande, de svaga och nödlidande Ditt stöd.

VAR försiktig med Din kritik och frikostig med Ditt beröm.

Bygg upp i stället för att riva ned.

Bästa Malaxbor!

I vår kommun har Lionsklubben verkat i mer än tre decennier. Genom olika aktiviteter som åtnjutit ett gott stöd bland befolkningen har vi kunnat stöda det som står lionismen nära: arbete med ungdomen och den äldre generationen.

Vårt mål är att också framöver genom gott samarbete kunna hjälpa till med en insats där det behövs.

Under åren 1995–2009 och 2011 har Lionsklubben årligen utsett *Årets Storjetar*. År 2012 kommer *Årets Storjetar* på nytt att utses.

Tack för att du stöder Malax museiförenings och vår verksamhet genom att köpa Aanacko 2012.

Lions Club Malax

Årets Storjetar: 1995 Leif Sjöström, 1996 Mirjam Wahlmann, 1997 Ralf Norrman, 1998 Siri Hagback, 1999 Britt-Helen Flemming, 2000 Niklas Sandqvist, 2001 Toivo Kultti, 2002 Håkan Malm, 2003 Lorenz Uthardt, 2004 Sven och Lars Hemming, 2005 Folke Forsberg, 2006 Johan Carpelan och Mikael Ljungqvist, 2007 Göran Strömfors, 2008 Karl-Johan Sjöström, 2009 Fredrik Smulter, 2010 ingen utsågs till Storjetar, 2011 Håkan Jäntti. Är du intresserad av vår verksamhet? Kontakta då vår president Martin Smedback.